

ĆWICZENIA DO PRACY W DOMU Z DZIECKIEM Z OPÓŹNIONYM ROZWOJEM MOWY

Jeśli Twoje dziecko ma 2-4 lata i nie mówi, bądź mówi mało – nie czekaj na diagnozę bezczynnie – zacznij ćwiczyć, liczy się każdy dzień !!!

Ćwiczenia słuchowe

- Układamy przed dzieckiem kilka figurek/przedmiotów, śpiewamy 2 wersy piosenki i poruszamy rytmicznie zabawką, po kilku powtórzeniach oczekujemy, że dziecko weźmie właściwą zabawkę i będzie nią poruszać.

Tab. 4. Przykładowe zestawienie zabawek i piosenek do ćwiczeń rozpoznawania melodii

ZABAWKA	PIOSENKA
dwa misie	<i>Jadą, jadą misie, hop siup tralala. Śmieją im się pysie, hop siup tralala.</i>
piłka	<i>Piłka tu, piłka tam, piłka skacze tu i tam, jak to miło i wesoło, kiedy piłka skacze wkoło.</i>
pociąg	<i>Jedzie pociąg z daleka, na nikogo nie czeka, konduktorze łaskawy, zabierz nas do Warszawy.</i>
zabka	<i>Była sobie żabka mała, rere kum kum, rere kum kum, która mamy nie słuchała, rere kum kum re.</i>
myszka	<i>Uciekaj myszko do dziury, bo cię tu złapie kot bury.</i>
konik	<i>Wio koniku, a jak się postarasz, na kolację przyjedziemy akurat.</i>
piesek	<i>Pieski małe dwa, chciały przejść przez rzeczkę, nie wiedziały jak, zrobiły kładeczkę.</i>
ślonik	<i>Cztery słonie, zielone słonie, każdy kokardkę ma na ogonie.</i>
lalka	<i>Zuzia, lala nieduża, a na dodatek cała ze szmatek.</i>
ptaszek	<i>Lata ptaszek po ulicy, zbiera sobie garść pszenicy.</i>
kotek	<i>Włazł kotek na płótek i mruga. Ładna to piosenka, niedługa.</i>
szczoteczka do zębów	<i>Szczotko, szczotko, hej szczoteczko ho ho ho, kręć się z nami, kręć w kółeczko ho ho ho.</i>
kredka	<i>Kolorowe kredki w pudełeczku noszę namalują wszystko, o co je poproszę.</i>
autobus	<i>Autobusy czerwienią migają, zaglądają do okien tramwajom.</i>
pies	<i>A ja mam psa, małego psa. Przyniosłam go z podwórka.</i>
mydło	<i>Mydło wszystko umyje, nawet uszy i szyję, mydło, mydło pachnące, jak kwiaty na łące.</i>
kurka	<i>Wyszły w pole kurki trzy i gęsiego sobie szły.</i>

• Źródło: J.Cieszyńska, M.Korendo - *Wczesna interwencja terapeutyczna*

- Bawimy się w identyfikowanie dźwięków – prezentujemy dziecku 3-6 dźwięków (instrumenty muzyczne lub przedmioty, np. klucze, drewniane łyżki, torba foliowa), ustawiamy przesłonę, prezentujemy 1 dźwięk, odsłaniamy, dziecko wskazuje przedmiot, który słyszało.
- Poszukiwanie dźwięku – chowamy telefon z włączoną muzyką, zachęcamy do poszukiwań, dziecko idzie za dźwiękiem.
- Ćwiczenie sekwencji słuchowych. Przygotowujemy kilka figurek, zabawek czy obrazków i prosimy o ułożenie w kolejności, w jakiej je powiemy. Na początek 2, potem 3 elementy.

Źródło: www.kreatywnewrota.net

Pokaz wykonania ćwiczenia można obejrzeć na youtube wpisując w wyszukiwarce: sekwencje słuchowe metoda krakowska.

- Wykonywanie dłuższych poleceń poleceń "Daj misia i auto", „Połóż misia na stole, a lalę na łóżku“.

Programowanie języka

- Pokazujemy ilustracje/zdjęcia zabawek, jedzenia, części ciała, mebli, sprzętów w domu, pojazdów, ubrań (oczywiście nie za wiele od razu). Pytamy *Co to?* i za niemówiące dziecko odpowiadamy *Auto?*, *Kto to?* *Miś?* Pokazujemy również formę dopełniacza. Zastaniamy obrazek/zabawkę i pytamy: *Czego nie ma?* *Piłki?* *Kogo nie ma?* *Lali?*
- Pokazujemy czynności na zdjęciu/obrazku (mogą to być zdjęcia naszego dziecka, członków rodziny i pytamy o czynność w I.poj. czasie teraźniejszym. Np. *Co robi?* Jeśli dziecko nie odpowiada mówimy: *Pije?* lub *Co robi tata?* *Czyta?* Pytania wykorzystujemy również obserwując czynności domowników, np. *Zobacz, co robi Azor?* *Śpi?*
- Uczymy zdań dwuwyrazowych. *Zobacz - kot pije, Tata je.* Pytamy *Co robi Kof?*, *Kto pije?*
- Uczymy rozumienia przyimków : mówimy: *Połóż auto/lalę na łóżku, na krześle* itd. *Pytamy Co/ kto jest na łóżku? Daj.* Następne przyimki do wyćwiczenia to: *do, w, za, pod.*
- Podczas jazdy autem radio jest wyłączone. Czas wykorzystujemy do ćwiczeń językowych. Komentujemy *Zobacz ioio (karetka), Pani idzie, O! czerwone światło, nie wolno jechać!* Można śpiewać a capella it.

Dziennik wydarzeń

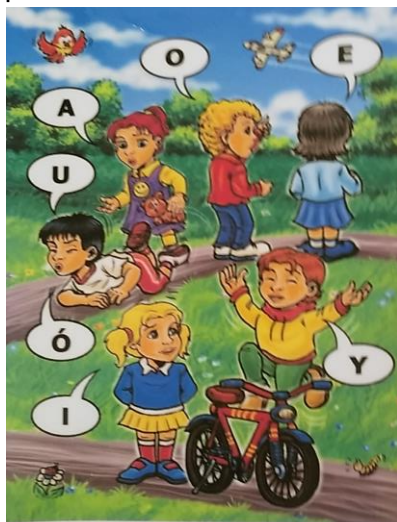
Zakładamy zeszyt A4 i codziennie robimy krótki zapis z życia dziecka połączony z rysunkiem lub zdjęciem. Na początek wpisujemy samogłoski, wykrzyknienia, pierwsze słowa, potem krótkie 2-3 wyrazowe zdania w 3 os. l.poj. czas teraźniejszy np MARYSIA JE +rysunek, TATA JEDZIE, itp. Jeśli drukujemy napisy czcionka Arial, duże litery, 36pkt.

Źródło : www.centrummetodykrakowskiej.pl

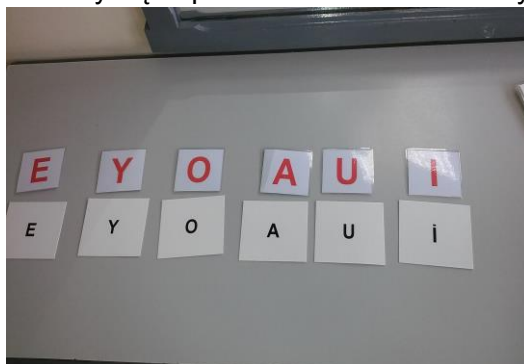
Czytanie

- Czytamy z dzieckiem samogłoski. Najpierw AUI. Przygotowujemy obrazki przedstawiające głoskę w kontekście, np. Pan ziewa A. Czytamy i zachęcamy do powtarzania.

Źródło: J.Cieszyńska Kocham czytać

Bawimy się w poszukiwanie takich samych literek

Źródło: zbiory własne autorki

Po kilku powtórzeniach prosimy: *Podaj A (do zabawy można wykorzystać pacynkę)*

Źródło: zbiory własne autorki

Gdy dziecko podaje lub już samo nazywa AUI, wprowadzamy samogłoski EOY. Przydatne materiały: <https://www.logotorpeda.com/nauka-czytania/samogloski-wczesna-nauka-czytania-zbior-kart-pracy/>

- Czytamy wyrażenia dźwiękonaśladowcze, w podobny sposób, jak samogłoski. Pomocne będą książeczki z serii *Kocham czytać* J.Cieszyńskiej. Można samodzielnie przygotować materiały:

Źródło: www.logotorpeda.pl

- Czytanie globalne (całe wyrazy). Równoległe z czytaniem samogłosek i wyrażeń wprowadzamy czytanie całościowe - dobieranie podpisów do obrazków przedstawiających zabawki, inne przedmioty, czynności), których uczy dziecko.

Źródło: zbiory własne autorki. Zdjęcie pomocy: *Moje pierwsze słowa*. *Moje pierwsze czasowniki*. wyd. WIR.

- Nazywanie wylosowanych samogłosek, wykrzykników...

Ćwiczenia percepcji wzrokowej

- Ćwiczenia identyfikowania (dziecko dokłada taki sam obrazek do takiego samego obrazki z dowolnego memory)
- Ćwiczenia wskazywania palcem obiektów w książeczkach "Gdzie miś? Pokaż"
- Składanie obrazka z 2 części (przecięcie pionowe, potem poziome), obrazki kolorowe, potem czarno-białe;

Źródło: www.ryneczekinspiracji.pl

- Składanie obrazka z 3 części (przecięcie pionowe, potem poziome), obrazki kolorowe, potem czarno-białe;
- Składanie obrazka z 4 części (ciecie na krzyż, potem skośne), nast. 6 części
- Układanie wzorów z klocków, układanki lewopółkulowe

Źródło: www.centrummetodykrakowskiej.pl

Ćwiczenia motoryki dużej

- Zabawy z piłką(turlanie, kopanie, rzucanie, wrzucanie do pudełka)
- Jazda na rowerze
- Równowaga (chodzenie po schodach, wzdłuż linii, po murku, ramie piaskownicy)
- Zabawy na placu zabaw, spaceru itp.

Ćwiczenia sprawności manualnej

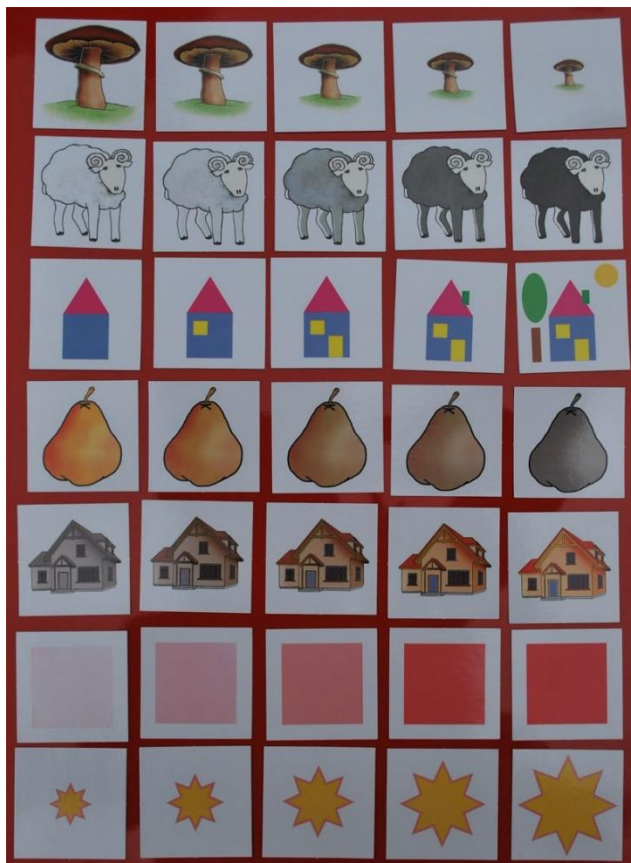
- Wrzucanie klocków do pojemników, wycieranie stolika, podłogi, zamiatanie, odkurzanie
- Ubieranie się, wkładanie butów
- Wkładanie figur do otworów, ubrań do pralki, układanie zabawek na półce, jabłek w koszyku
- Malowanie, rysowanie, lepienie (masa solna, plastelina, ciastolina)
- Wrzucanie monet do skarbonki, fasolek do butelki
- Nawlekanie makaronu, koralików na długą wykałaczkę wbitą w jabłko, sznurówkę

Stymulacja zabawy

- Zabawy tematyczne w sklep, lekarza, dom itp.

Stymulacja lewej półkuli mózgu (dla mowy)

- Naśladowanie szeregu (od najmniejszego do największego) 3 elementy, stopniowo zwiększamy do 7 elementów, rodzic układa wzór, a dziecko poniżej tak samo

Źródło: www.centrummetodykrakowskiej.pl

- Naśladowanie sekwencji dwuelementowej , stopniowo zwiększamy do 4 elementów

Źródło: zbiory własne autorki

Ćwiczenia kategoryzacji

- Rozdzielanie klocków wg koloru, potem wg wielkości, potem wg kształtu,

Źródło: www.juniora.pl

- Rozdzielanie wg kategorii konkretnych (zabawki – pokarmy, ubrania-pojazdy itp.)
- Kategoryzacje w czynnościach domowych (majtki-skarpety, widelce-łyżki itp.)

Trening pamięci

- Ćwiczenie pamięci sekwencyjnej – dziecko ma 4 obrazki, my z takiego samego zestawu pokazujemy kolejno 2 zdjęcia i odwracamy, dziecko układa zdjęcia ze swojego zestawu w tej samej kolejności, stopniowo utrudniamy 6-8 obrazków ma dziecko, a 3 układamy do zapamiętania i ułożenia: demonstracja ćwiczenia na kanale yputube wpisujemy: Staszek Fistaszek ćwiczenia pamięci.
- Gra w memory
- Powtarzanie serii uderzeń drewnianym młoteczkiem, powtarzanie sekwencji ruchów (dotknij nos, potem ucho)

Podczas ćwiczeń w domu musi być cisza. Wszelkie odgłosy (telewizor, radio w tle) uniemożliwiają uważne słuchanie poleceń i skupienie.

Żeby ćwiczenia odniosły pożądany skutek i dziecko zaczęło mówić konieczne jest wyeliminowanie z jego życia wysokich technologii (telewizor, komputer, tablet, zabawki dźwiękowe na baterie)!!!

Pomoce do zajęć można kupić:
www.centrummetodykrakowskiej.pl/
arson.pl/
juniora.pl/
wir.pl

Przydatne linki:
blog.centrumgloska.pl
www.logotorpeda.com
www.logopedarybka.pl
www.kreatywniewdomu.pl

Opracowała: Małgorzata Dwornik- logopeda